

# Errottele jyvät akanoista ja yhdistele fiksumusti

Vaikka monessa suomalaisorganisaatioissa halutaankin valjastaa data tuottamaan kasvua ja liiketoimintaa, tuntuu nykyinen trendi keskittyvän oman datan suojaamiseen. Vastaava ilmiö oli näkyvä kymmenisen vuotta sitten, kun keskustelu innovaatioiden avoimuudesta johti aineettoman pääoman oikeuksien (IPR) rajaamiseen ja kontrollointiin.

**Ö**ljy pitää pumpata maaperästä ennen kuin sen voi myydä, eikä datasta synny uutta arvoa lähettä säilömällä. Dataa pitää päästä hyödyntämään, sen pitää virrata niin organisaation eri toimintojen välillä kuin yhdistyä ulkopuolisten toimijoiden dataan rikastuen erilaisista datatyypeistä ja -lähteistä.

Kaikki data ei ole yhtä arvokasta, vaan arvon luonnissa on lähde liikelle nykyisten ja tulevien asiakkaiden tarpeiden tunnistamisesta ja ongelmien ratkaisemisesta.

## Laadi strategia

Eri kanavista saatavan datan yhdistelemiseen, jyvien ja akanoiden erottelamiseen, ei ole automaattia.

Aluksi on laadittava datastrategia, jossa vastataan muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä dataa meillä on ja mitä vielä puuttuu?
- Mitä datalähteitä osaamme hyödyntää?
- Mitä osaamista vielä tarvitsemme?
- Mitä asiakas arvostaa?

## Eri kanavista saatavan datan yhdistelemiseen, jyvien ja akanoiden erottelamiseen, ei ole automaattia.

Datastrategian muodostamisessa tarvitaan ymmärrystä nykyisen liiketoimintaympäristön muutostrendeistä ja epäjatkuuskohdista, ja se on osa yrityksen muuta strategiaa.

## Pyydä apua

Datan jalostamisen työkaluja ja sovelluksia on tarjolla huikeat määrät, joten teknologiaan perehtymätön voi kokea datan hyödyntämisessä etenemisen haastavaksi. Onneksi tarjolla on ulkopuolista tukea – on kyse sitten datan visualisoinnista ja louhinnasta tai integrointiin tarvittavien rajapintojen rakentamisesta.

Ulkopuolinen osaaminen voi auttaa tehostamaan ja nopeuttamaan kehitysprosessia, mutta perusteet on syytä hoitaa itse ja myös omaa osaamista kannattaa kehittää.

Älä lähde liikelle työkalut edellä, vaan ota ensin haltuusi ymmärrys datan arvosta ja määrittele, miten aiot sitä hyödyntää.

## Tunnista tarpeet

Data on vauhdikkaasti lisääntyvä aineeton resurssi: 90 prosenttia kaikesta maailman datasta on luotu viimeisten kahden vuoden aikana. Analyysityökaluja hyödyntäen voi isoista datamassoista saada paljon irti, mutta uutta liiketoiminta-arvoa syntyy vain, jos joku on valmis maksamaan tuloksista – dataa analysoidaan ja yhdistämällä syntyneestä uudesta tiedosta.

Usein datan hyödyntäminen kytkeytyykin palveluiden kehittämiseen, esimerkiksi laitteista kerättävän datan avulla mahdollistetaan ennakoivia kunnossapitopalveluita, tai asiakkaiden ostokäyttäytymistä analysoidaan tarjotaan räätälöityjä ratkaisuja.

datamassoja. Sekin on hyvä muistaa, että muun muassa sosiaalisen median käyttäjädatan nopea kehittyminen ja keskittyminen herättävät myös kritiikkiä.

Uhkakuvissa puhutaan datatalouden diktatuureista, joilla on omistusoikeudet merkittävään määrään digitaalisten palveluiden käyttäjädatasta.

## Ylitä rajat

Yhä useammin meidän on oltava valmiita ylittämään toimialojen rajapintoja. Digitaaliset oikopolut, jotka mahdollistavat uusia ratkaisuja ja syrjäyttävät nykyisiä, syntyvät tyypillisesti yhdistämällä dataa ja toimijoita usealta alueelta. Tämä edellyttää yhtenäisiä pelisääntöjä datan omistamiseen, jakamiseen ja hyödyntämiseen erilaisilla rajapinnoilla, muun muassa yksityisen, kaupallisen ja julkisen datan käyttämisestä.

Ennen kaikkea tarvitaan läpinäkyvyyttä datan hyödyntämiseen, jotta mahdollisuuksia päästäisiin hyödyntämään tasapuolisesti ja monialaisesti. ■



KIRJOITTAJA, TUTKIMUSPÄÄLLIKKÖ KATRI VALKOKARI TYÖSKENTELEE JOHTAVANA TUTKIJANA VTT:LLÄ.